

[Hvidberg.]

bavselse over, at det kan være statens opgave at tage sig af den slags ting, og udtale, at staten i virkeligheden ikke skulle have nogen som helst forpligtelse i den retning. Jeg tror, at allerede debatten her i dag klart beviser, at der nu er en forståelse af, at en demokratisk stat virkelig i den forstand må være mæcen, det har hele udviklingen ført med sig.

Her i Europa er det gået på den måde, at kunsten oprindeligt voksede, om jeg så må sige, i kirkens skygge; derefter fik man de forskellige små og store hoffers beskyttelse af kunsten, men efter den franske revolution blev det jo borgerskabet, der blev den bærende økonomiske faktor i nationernes liv, og det blev borgerskabets ære, om jeg så må sige, at virke til kunstens trivsel. Sådan gik det stort set lige op til den første verdenskrig, kan man måske sige. Men dette forhold er jo i den nyeste tid i virkeligheden totalt forandret. Borgerskabet ejer ingenlunde mere mulighed for at understøtte kunsten ved eget initiativ, af egne midler, på samme måde som tidligere; det skyldes den hele samfundsudvikling, skatter, statsindgreb af forskellig art o.s.v., som jeg ikke skal komme ind på. Men derefter, må man sige, er vi indtrådt i en fase, hvor det virkelig er demokratierne, som har fået forpligtelsen til at skaffe mulighed for, at der skabes ny kunst, og også skaffe og opretholde mulighed for, at der tilvejebringes rammer om en sådan kunst, når den er skabt.

Der kan vel derfor udfra den slags betragtninger i og for sig ikke rettes indvending imod, at staten påtager sig at bygge en sådan ramme, som der her er tale om, og den modstand, der har været imod et Willumsen-museum, hænger da måske også i nogen grad sammen med den ganske særlige omstændighed, at man i virkeligheden herhjemme har glemt, hvor stor en kunstner Willumsen er, man har glemt, at han var en af pionererne i den europæiske udvikling i 90'erne, og det er vel egentlig også de færreste mennesker, der husker hans vidunderlige akvareller fra Alperne omkring 1900 og alle de pragtfulde ting, Willumsen lavede i Spanien omkring 1914. Ellers tror jeg nok, at et billede som „Bjergbestigeren“ eller et billede som „Efter stormen“ fra 1904—05 står i de fleste menneskers bevidsthed, og man burde vel fremdrage for sig selv disse mægtige lærreder på en dag som denne, de siger måske mere end mange ord. Blandt hans værker fra de senere år, fra Venedig, hans figurbilleder og andre, vil der være ting, som man ikke rigtig forstår og ikke rigtig

kan vurdere endnu, men det er jo et spørgsmål, om ikke disse ting netop, når de fik lov til at hænge sådan, at man kunne se dem, arbejde med dem, kunne åbne vore øjne, så vi fik større forståelse af deres betydning.

Hvad angår de angreb, der har været rettet på det, man kalder den gamle samling, er der som allerede berørt ypperlige kendere, der erklærer disse angreb for overdrevne. Der er en kærne af gode og interessante ting iblandt, og selvom et billede ikke ligefrem er af Rembrandt, kan det jo godt være meget interessant. Desuden har jeg ladet mig sige, at der også blandt de gamle håndtegninger skal være fortræffelige ting.

Men naturligvis må hovedsagen være Willumsens egne betydningsfulde kunstværker. Her må man sige, at dette museum så at sige må skabes helt nedefra, og det var da ønskeligt, at det kunne oplyses, hvor meget det egentlig er muligt at få fat på af de værker af Willumsen, som hænger rundt omkring. Det siges, at mange hovedværker fra Willumsens tidligere tid vil kunne fås til købs til et sådant museum, og at der endog er private samlere, som vil sætte en ære i at forære sådanne værker til et Willumsen-museum.

Jeg vil ønske, at disse muligheder kunne blive undersøgt; jeg ved ikke, om det er nødvendigt, at der nedsættes et udvalg — eller om det overhovedet kan nås — til at få disse oplysninger skaffet tilveje. Men jeg vil gerne sige til de mennesker, der stiller sig så overordentlig negativt overfor denne sag og helt vil afvise, at denne i virkeligheden storslåede gave modtages, at de bør dog måske betænke, hvilke følger dette vil kunne få for fremtiden. For hvilken stor kunstner vil egentlig nogensinde i fremtiden vove at skænke sine samlinger til det offentlige her i Danmark, dersom denne gave afvises?

Mit parti stiller sig positivt i denne sag, og jeg personlig mener, at der er grund til at sige tak for denne betydningsfulde gave.

Når der har været sagt her i dag af det ærede medlem fru Inger Gautier Schmit, at man måske burde lade udgifterne i større grad hvile på kommunen, fordi det skal være et specielt københavnsk museum, må jeg sige, at det er jeg ikke rigtig nogen tilhænger af. Jeg mener, det er en gave til det danske folk, og det bør finde udtryk deri, at man, om jeg så må sige, deler udgifterne lige over. Jeg håber og tror, at Willumsens værker, når de først findes samlet, og når også billeder fra hans bedste tid kan studeres af os allesammen, da vil vokse i vor bevidsthed.